

Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г.

Резюме

Програмата за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г. (ПХ), съфинансирана от Европейския социален фонд + ще допринесе за изпълнението на специфичната цел на Съюза, насочена към справяне с проблема с материалните лишения чрез подпомагане **с храни и основна материална помощ**. На база на идентифицираните нужди на най-уязвимите лица в страната програмата ще фокусира върху следните основни **направления**, всяко от които допълнено със съпътстващи мерки:

- **Вид помощ 1:** „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“;
- **Вид помощ 2:** „Топъл обяд“;
- **Вид помощ 3:** „Пакети за новородени деца“;
- **Вид помощ 4:** „Детска кухня“.

Мерките по програмата добавят принос към цялостната национална политика за смекчаване на бедността и намаляване на последиците от нея. Освен материалната помощ и подпомагането с храни, най-нуждаещите се лица ще получават и съпътстваща подкрепа, индивидуално ориентирана към техните нужди и проблеми, за да се намери най-правилният път за повишаване качеството им на живот.

Програмата ще бъде свързващ елемент с всички останали инструменти, фокусирани върху подкрепа за социално включване на уязвими групи.

Подпомагането ще се основава на обективни критерии, на индивидуален подход и оценка на нуждите и ще се реализира на територията на цялата страна. Редът и условията за оказване на подкрепа по програмата ще бъдат определени с наредба, а принадлежността на лицата към допустимите целеви групи ще се потвърждава от структурите на Агенцията за социално подпомагане по места.

Общ бюджет на програмата (европейско и национално финансиране):

411 702 215,00 лв. (€ 210 500 000, 00)

1. Вид помощ: ПАКЕТИ ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И ХИГИЕННИ МАТЕРИАЛИ

Видовете хранителни продукти, които ще бъдат включени в пакетите ще бъдат основни хранителни продукти, влагани в приготвянето на храна за цялото семейство. При определяне на съдържанието на пакетите ще се търси баланс, така че в тях да присъстват продукти от основните групи храни, необходими за пълноценното и разнообразно хранене. Например богати на белтък храни, зърнени храни и други.

Видовете хигиенни продукти ще бъдат основни продукти за лична хигиена и почистващи препарати, използвани от цялото семейство. Пакетите индикативно ще съдържат продукти за лична хигиена, почистващи препарати и перилни и миещи препарати.

Пакетите с храни и пакетите хигиенни материали приоритетно ще бъдат насочвани **към лица, семейства и домакинства, които са обект на социално подпомагане, както и към лица, които имат отказ от социално подпомагане, доходът им не надвишава линията на бедност, определена за страната и за тях органите по социално подпомагане са установили висок риск от бедност и социално изключване.** В обхвата попадат и лица и семейства, които надвишават с минимални суми доходния праг за подпомагане, пенсионери с доход от пенсия под линията на бедност, който надвишава прага за достъп до социално подпомагане, както и хора които не отговорят на някое от другите комплексни условия, което не променя обективното им финансово състояние и нивото на материално лишене. Обект на подпомагане могат да бъдат и лица, изпаднали в затруднено положение в резултат на природни бедствия, пандемии и др. форсмажорни обстоятелства с оглед овладяване на възникнали извънредни ситуации в страната. Подходът за определяне на целевите групи ще се базира на установените национални критерии за предоставяне на социални помощи.

Ще бъде прилаган диференциран подход по отношение на количеството и, ако е приложимо, по отношение на съдържанието на пакетите, в зависимост от броя на членовете на домакинството, възрастта или други специфични характеристики на нуждаещите се лица. Целта е помощта да е достатъчна и да съответства на установени нужди. Подпомагането ще се основава на индивидуален подход, оценка на нуждите и обективна преценка за степента на уязвимост на лицата.

Хранителните продукти и хигиенните материали **ще се закупуват от Агенцията за социално подпомагане (АСП), чрез определена административна структура, по реда на действащите правила за провеждане на обществени поръчки.** По този начин ще се гарантира, че хората при равни условия ще получават съответния вид помощ по едно и също време на територията на цялата страна. Хранителните продукти ще бъдат доставени от изпълнителя до складове на възложителя или до складове на бенефициента/ите, избран/и да ги раздават. Хранителните продукти и хигиенните материали ще се раздават на крайните получатели на помощта от избран/и бенефициент/и. Избраният/ите бенефициент/и директно или в партньорство с други организации ще предлагат съпътстващи мерки на крайните потребители. При обоснована необходимост предоставено на пакетите храни и хигиенни продукти може да се извършва и от структурите на АСП по места, при условие че критериите за допустимост на операцията и бенефициента, така както са посочени в програмата, са изпълнени.

На база данни от АСП за отпусканите социални помощи се очаква закупените пакети да достигат до около **530 000 нуждаещи се лица.** Тези лица са в състава на семейства с различен брой членове, като преобладаващи са едночленни, двучленни и тричленни. Около 10 % от общия брой лица са в състава на семейства с четири и повече членове и спрямо тях ще се приложи диференциран подход по отношение на количеството продукти и, ако е приложимо, по отношение на съдържанието.

- **Индикативен бюджет:** Общо за целия период за реализация на мярката са предвидени средства в размер на **184 338 000,00 лв.**

2. Вид помощ: ТОПЪЛ ОБЯД

Топъл обяд ще бъде предоставян приоритетно на хора, които имат ежедневна нужда от подкрепа. Те ще бъдат определяни от кръга на лицата, които получават ежемесечно или целево подпомагане на различни законови основания и **чието самообслужване е ограничено или невъзможно; доходите им не надвишават линията на бедност, определена за страната; бездомни лица.** Подкрепата може да се предоставя и на хора, изпаднали в затруднено положение в резултат на природни бедствия, пандемии и др. форсмажорни обстоятелства с оглед овладяване на възникнали извънредни ситуации в страната. Водещ критерий е степента на уязвимост и лишения, установени от органа по социално подпомагане на местно ниво. На база годишните данни от АСП за броя на лицата и семействата, които ежемесечно получават социални помощи на различни основания се очаква за периода на реализация **повече от 50 000 нуждаещи се лица да получат топъл обяд.**

С общини и райони на общини на територията на страната ще се сключват дългосрочни договори за осигуряване на топъл обяд на лицата от целевите групи.

Мярката ще допълва дейностите, реализиращи се по целева програма „Обществени трапезарии“ към **фонд „Социална закрила“.**

Индикативен бюджет: Общо за целия период за реализация на мярката са предвидени средства в размер на **191 567 960,00 лв.**

3. Вид помощ ПАКЕТИ ЗА НОВОРОДЕНИ ДЕЦА

Като част от подкрепата на мерките за ранно детско развитие в рамките на този вид помощ ще бъдат закупувани пакети с базови необходими продукти за новородени деца от бедни и рискови семейства, идентифицирани от органите за социално подпомагане. В обхвата на подпомагането ще попаднат и семейства, при които е установен риск от изоставяне на децата, майки, жертви на насилие, деца, настанени в приемни семейства, семейства - потребители на социални услуги. Нуждаещите се лица ще бъдат идентифицирани от органите за социално подпомагане въз основа на данните за подпомаганите лица и семейства, данните от отделите “Закрила на детето“, от доставчици на социални услуги на местно ниво и от други източници. За всеки конкретен случай ще бъде извършвана индивидуална преценка, като освен доходния тест ще бъдат оценявани и нивото на материално лишаване на семейството и необходимостта от този вид подкрепа. Индикативно пакетите ще включват бебешки пелени, кърпи, бебешки козметични продукти и др. продукти, съобразени с основните нужди и възрастта на детето. Този вид подпомагане ще се предоставя най-малко два пъти до навършване на шест месеца на детето. В допълнение към подпомагането ще бъдат реализирани съпътстващи мерки, като родителите ще бъдат насочвани към мерки за подкрепа, мерки за превенция на изоставянето, семейно консултиране, индивидуална социална работа, насочване към съществуващи социални услуги за подкрепа на децата и семействата и др.

Очаква се по програмата да се осигурят пакети за **около 10 000 деца от бедни и рискови семейства.**

Продуктите в пакета ще **бъдат закупувани от АСП** по реда на действащите правила за провеждане на обществени поръчки и ще бъдат насочени към складове за съхранение и последващо разпространение към семействата на новородените деца. Предоставянето на пакетите за новородени ще бъде извършвано от избран/и бенефициент/и, който/които самостоятелно или в партньорство в допълнение ще реализира/т и съпътстващи мерки. Предоставянето на пакетите за новородени, при обоснована необходимост и с оглед гарантиране на национално покритие на помощта, може да се извършва и от структурите на Агенцията за социално подпомагане по места, в партньорство с общините, при условие че критериите за допустимост на операцията и бенефициента, така както са посочени в програмата, са изпълнени.

- **Индикативен бюджет: Общо за целия период за реализация на мярката са предвидени средства в размер на 4 145 040,00 лв.**

4. Вид помощ ДЕТСКА КУХНЯ

С този вид подпомагане се цели осигуряване на здравословно и пълноценно хранене на децата в най-ранна детска възраст. Програмата се фокусира върху **деца до 3-годишна възраст**, които са обект на социално подпомагане – от домакинства с ниски доходи; с увреждания; деца, които са лишени от родителски грижи; живеещи в лоши жилищни условия; в риск от изоставяне и др., за които не е осигурено хранене по друг ред. Същевременно ще има възможност за идентифициране и на деца и семейства, които остават извън обхвата на системата за социално подпомагане, но за тях е установена необходимост от такова подпомагане. Идентифицирането на нуждаещите се лица ще се извършва от структурите на АСП въз основа на оценка на нуждите. За децата, за които е установена нужда от такова подпомагане ще бъде **предоставян ваучер/карта/ за храна в детска кухня**. Предоставянето на храна ще бъде свързващ елемент за насочване към реализираните на местно ниво комплексни мерки за подкрепа и развитие на родителски умения, семейно консултиране и подкрепа, а където е възможно – и за намиране на работа като средство за преодоляване на бедността, изолацията и зависимостта от системата за социално подпомагане.

Очаква се **повече от 10 000 деца** от 10 месеца до тригодишна възраст да бъдат подкрепени със здравословна храна.

Операцията ще се изпълнява от АСП чрез нейните териториални структури в партньорство с общините в страната. Функциите на АСП са основно свързани с идентифициране на нуждаещи се лица – деца на възраст от 10 месеца до навършване на 3 години от допустимите целеви групи, за които не е осигурено хранене по друг ред; оценка на нуждите и препоръки за оказване на съпътстваща подкрепа както за детето, така и за неговото семейство; предоставяне на ваучер /карта за хранене за децата; анализиране на данни; отчетност; вътрешен мониторинг и финансови трансфери към общините на база отчетени ваучери/карти. Партньорите – общини, ще осигуряват на децата разнообразна храна в съответствие с националните изисквания за детско хранене. В допълнение към

осигуряването на храната партньорите ще посредничат за предоставяне на социални услуги, в съответствие с индивидуалните препоръки за всеки отделен случай.

Индикативен бюджет: Общо за целия период за реализация на мярката са предвидени средства в размер на 11 115 000 лв.

ПРИОРИТЕТ „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

Приоритетът ще подкрепя успешното изпълнение на програмата чрез подпомагане планирането, изпълнението, мониторинга, контрола и оценката на програмата, популяризирането ѝ, включително приноса на фондовете, както и повишаване на административния капацитет на УО и на бенефициентите. Част от средствата ще бъдат приоритетно насочени към организиране на обучения за потенциални бенефициенти и на бенефициенти с одобрени проекти, вкл. под формата на специализирани обучения, обмен на опит с оглед повишаване на капацитета им.